

Wykonywanie mieszanek betonowych

Mirosław Kozłowski

Kwalifikacja B.16.3

Podręcznik do nauki zawodu

- **TECHNIK BUDOWNICTWA**
- **BETONIARZ-ZBROJARZ**

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia w zawodach na podstawie opinii rzeczoznawców: dr Krystyny Długosz-Kurczabowej, dr inż. Eweliny Sadowskiej, mgr inż. Lidii Staniszewskiej.

Typ szkoły: **technikum, zasadnicza szkoła zawodowa.**

Zawód: **technik budownictwa, betoniarz-zbrojarz.**

Kwalifikacja: **B.16. Wykonywanie robót zbrojarskich i betoniarskich.**

Część kwalifikacji: **3. Wykonywanie mieszanek betonowych.**

Rok dopuszczenia: **2013.**

Podręcznik dotowany przez Ministra Edukacji Narodowej

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o.
Warszawa 2013

Wydanie I (rzut I)

ISBN 978-83-02-13626-9

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Małgorzata Skura** (redaktor koordynator)

Konsultacje: **Marek Machnik**

Redakcja językowa: **Monika Mizera, Ewa Wojtyra**

Redakcja techniczna: **Elżbieta Walczak**

Projekt okładki: **Dominik Krajewski**

Skład i łamanie: **Shift_Enter**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96

Tel.: 22 576 25 00

Infolinia: 801 220 555

www.wsip.pl

Druk i oprawa: Color Graf Sp. z o.o., Gdańsk

Publikacja, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

1. Podstawy robót betoniarskich

1.1 Wprowadzenie	8
1.2 Dokumentacja projektowa i normy dotyczące robót betoniarskich	10
1.2.1. Projekt budowlany i projekt wykonawczy	10
1.2.2. Podstawowe normy dotyczące przygotowania betonu	11
Zapamiętaj	11
Sprawdź swoją wiedzę	12
Literatura	12

2. Składniki zapraw i betonów

2.1 Kruszywa do betonów	14
2.1.1. Klasyfikacja ogólna kruszyw budowlanych	14
2.1.2. Uziarnienie kruszywa i frakcje	15
2.1.3. Kruszywa naturalne	17
2.1.4. Kruszywa łamane	17
2.1.5. Kruszywa mineralne do betonu	18
2.1.6. Kruszywa lekkie	20
2.1.7. Transport, odbiór i składowanie kruszyw	22
2.2 Spoiwa mineralne	23
2.2.1. Podział ogólny spoiw mineralnych	23
2.2.2. Spoiwa wapienne	24
2.2.3. Spoiwa gipsowe	24
2.2.4. Cementy – charakterystyka ogólna	25
2.2.5. Podział i rodzaje cementów	25
2.3 Woda do zapraw i betonów	32
2.4 Domieszki i dodatki do betonu	33
2.4.1. Rodzaje domieszek	33
2.4.2. Domieszki uplastyczniające i upłynniające mieszankę betonową	33
2.4.3. Domieszki napowietrzające beton	34
2.4.4. Domieszki przyspieszające wiązanie i twardnienie betonu	34
2.4.5. Domieszki przeciwmrozowe	34
2.4.6. Domieszki uszczelniające beton	35
2.4.7. Dodatki do betonów	36
2.4.8. Stosowanie domieszek i dodatków do betonów	36
Zapamiętaj	37
Sprawdź swoją wiedzę	38
Literatura	38

3. Zaprawy, mieszanki betonowe i beton

3.1 Stosowanie betonu w budownictwie	40
3.2 Zaprawa budowlana, mieszanka betonowa, beton	42
3.3 Charakterystyka ogólna zapraw budowlanych	46
3.4 Właściwości mieszanki betonowej	50
3.5 Właściwości betonu	53
3.6 Normowy beton recepturowy	57
Zapamiętaj	58
Sprawdź swoją wiedzę	58
Literatura	59

4. Czytanie dokumentacji i przedmiar robót

4.1 Fragment przykładowej dokumentacji projektowej	62
4.1.1. Rysunki robocze	62
4.1.2. Odczytanie danych z rysunków roboczych	63
4.2 Przedmiar robót	64
4.2.1. Zasady sporządzenia przedmiaru robót	64
4.2.2. Wykonanie przedmiaru robót	67
4.3 Przewidywane nakłady na wykonanie robót	69
4.3.1. Rodzaje nakładów i podstawy ich ustalenia	69
4.3.2. Ustalona wielkość nakładów	69
4.3.3. Przewidywane koszty wykonania robót	71
Zapamiętaj	72
Sprawdź swoją wiedzę	73
Literatura	73

5. Przygotowanie mieszanki betonowej na terenie budowy

5.1 Wprowadzenie	76
5.2 Przygotowanie składników betonu	78
5.2.1. Przygotowanie kruszywa	78
5.2.2. Przygotowanie cementu	80
5.3 Ustalanie składu betonu	82
5.3.1. Recepta laboratoryjna	82
5.3.2. Ustalanie recepty roboczej	82
5.3.3. Przybliżone metody ustalania składu betonu	84
5.4 Dozowanie składników betonu	86
5.4.1. Sposoby dozowania składników	86
5.4.2. Dozowanie objętościowe	86
5.4.3. Dozowanie wagowo-objętościowe	86
5.4.4. Dozowanie wagowe	87
5.5 Mieszanie składników betonu	89
5.5.1. Sposoby mieszania składników	89
5.5.2. Betoniarki	90
5.5.3. Kolejność mieszania składników	94
5.6 Kontrola wykonania i rozliczanie przygotowania mieszanki betonowej	96
5.6.1. Kontrola i ocena jakości wykonania mieszanki betonowych	96
5.6.2. Rozliczanie robót związanych z wykonaniem mieszanki betonowej	98
5.6.3. Warunki bhp przy wytwarzaniu mieszanki betonowej	99
Zapamiętaj	100
Sprawdź swoją wiedzę	101
Literatura	101

6. Wytwórnice mieszanki betonowej – betonownie

6.1 Metody wytwarzania mieszanki betonowej	104
6.1.1. Ogólna charakterystyka	104
6.1.2. Punkty przygotowywania mieszanki betonowej	106
6.1.3. Punkty produkcji mieszanki betonowej	106
6.1.4. Betonownie	106
6.2 Przemysłowa produkcja mieszanki betonowej	109
6.2.1. Przemysłowe wytwarzanie mieszanki na terenie budowy	109
6.2.2. Specjalistyczne wytwórnice mieszanki betonowej	111

6.2.3. Wyposażenie betonowni	111
6.2.4. Proces produkcyjny w betonowni	112
6.2.5. Zamawianie i odbiór mieszanki betonowej	113
Zapamiętaj	114
Sprawdź swoją wiedzę	114
Literatura	114

7. Pojazdy do transportu kruszywa, cementu i mieszanki betonowej

7.1 Wprowadzenie – tradycyjny system transportu	116
7.2 Pojazdy do transportu kruszywa	117
7.2.1. Kierunki zmian	117
7.2.2. Wywrotki	117
7.2.3. Naczepy wywrotki	118
7.2.4. Przyczepy wywrotki	118
7.2.5. Ładowarki kołowe	119
7.3 Cementowozy	120
7.4 Betoniarki samochodowe	122
Zapamiętaj	124
Sprawdź swoją wiedzę	124
Literatura	124
Wykaz podstawowych pojęć w językach polskim, angielskim i niemieckim	125
Źródła ilustracji i fotografii	134